

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

- ۲ درست و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.
- الف: خاندان بنی امیه یکی از گروه‌های ناراضی در دوره بنی عباس بودند. ص ۱۱۴
- ب: در زمان حکومت صفاریان آموزش علم طب در بغداد صورت گرفت. ص ۱۱۷
- پ: مرکز اصلی حکومت بنی عباس در کربلا بود. ص ۱۱۴
- ت: گنبد چستان در مازندران از آثار دوره سامانیان است. ص ۱۱۴

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف: رودکی از شاعران زمان ... سامانیان ... بود. ص ۱۱۷

ب: ابوعلی سینا دانشمند بزرگ ایرانی، وزیر یکی از شاهزادگان حکومت آل بویه ... بوده است. ص ۱۱۷

پ: با ورود عرب‌های مسلمانان به ایران حکومت ساسانیان منقرض شد. ص ۱۱۴

۴ با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: کدام شهرها پایتخت فرمانروایان آل بویه بودند؟

ری و اصفهان (۱) ✓   آمل و بخارا (۲)   اصفهان و آمل (۳)   ساری و ری (۴)

ب: کدام یک از حکومت‌های ایرانی کم‌ترین قلمرو را داشتند؟

صفاریان (۱)   آل بویه (۲)   طاهریان (۳)   علویان (۳) ✓

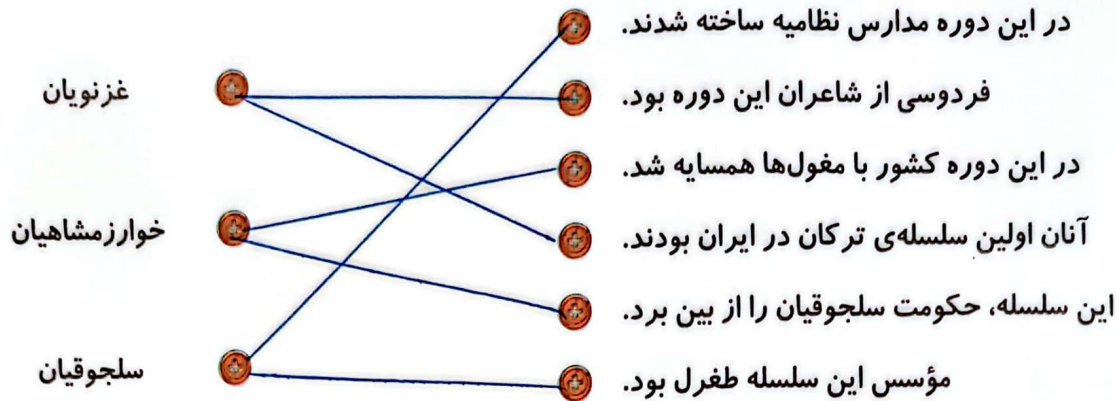
۵ چرا قیام‌های زیادی علیه بنی امیه صورت گرفت؟

ظلمت‌های بی‌امیه، بی‌عدالتی، ارضیات بی‌گرددند، امامان را به شهادت می‌رساندند و شراب‌خورد
مال و بقیع می‌کردند. در نتیجه بی‌ایمانی‌های زیادی علیه بنی امیه صورت گرفت.

۶ چرا هنر و زبان فارسی در دوره حکومت‌های ایرانی رونق پیدا کرد؟

توسعهٔ سرزمین ایران، حکومت‌های ایرانی مانند ساسانیان و صفاریان، زبان فارسی اهمیت زیادی
سی دادند و شاعران و دانشمندان استوایی می‌گردیدند. (صفحه ۲ ص ۱۱۷)

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: ترکان مردمی بودند که در نواحی شمال شرقی ایران زندگی می‌کردند. ص ۱۱۸
- ب: کاروان‌سرای رباط قره عشق، در خراسان جنوبی قرار دارد. ص ۱۲۱
- پ: یکی از کارهای مهم سلطان محمود، لشکرکشی به چین بود. ص ۱۱۸

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- الف: پایتخت سلطان ملکشاه، شهر ..... اصفهان ..... بود. ص ۱۱۹
- ب: مشهورترین فرمانروای غزنوی، ..... سلیمان محمود ..... بود. ص ۱۱۸
- پ: ..... خواجه نظام الملک ..... از وزیران مشهور سلجوقیان بود.

۴ با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: «برج طغرل» در شهر ری مربوط به آثار کدام سلسله است؟

- ۱) غزنویان   ۲) سلجوقیان   ۳) خوارزمشاهیان   ۴) سامانیان

ب: در دوره‌ی حکومت ترک تبار چه شغل‌هایی در شهرهای بزرگ ایران رواج داشت؟

- ۱) کشاورزی - دامداری - بافندگی و تجارت   ۲) سفالگری - آهنگری - بافندگی و تجارت
- ۳) کشاورزی - دامداری - سفالگری و تجارت   ۴) دامپروری - سفالگری - بافندگی و تجارت

پ: دوره‌ی حکومت کدام سلسله ترک تبار طولانی بود؟

- ۱) غزنویان   ۲) سلجوقیان   ۳) خوارزمشاهیان   ۴) آل بویه

۵ علاوه بر مدارس نظامیه، چه چیزهای دیگری در دوره‌ی سلجوقیان ساخته شد؟

مساجد - برج‌ها - مدارس - کاروانسراها - باسکرها

۶ در زمان سلطان ملکشاه سلجوقی قلمروی ایران تا کجا گسترش یافت؟

از شرق تا ماوراءالنهر و از غرب تا دریای مدیترانه

۷ حاکمان ترک تبار به چه دلیل وزیران ایرانی را برای اداره‌ی کشور انتخاب می‌کردند؟

حاکمان ترک تبار از اقوام بیابانگرد بودند، از کشور داری اطباع عیدانی نداشته آنها می‌دانستند که برای اداره سرزمین پهناور ایران و جمعیت زیاد آن، باید از افرادی آشنا با کشور داری استفاده کنند. به همین دلیل، وزیران ماهوش و مردفد ایرانی را انتخاب می‌کردند.

فعالیت عملکردی

۱ جدول زیر را با دقت کامل کنید.

نام سلسله	مهمترین فرمانروا	مهم‌ترین کشور همسایه	پایتخت
			گرگانج
			غزنین
			اصفهان

۲ اگر تاریخ به عقب بازمی‌گشت، دوست داشتید در زمان کدامیک از حکومت‌های ترکان زندگی می‌کردید؟ چرا؟

خودارزیابی

خیلی خوب   خوب   قابل قبول   نیاز به تلاش

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

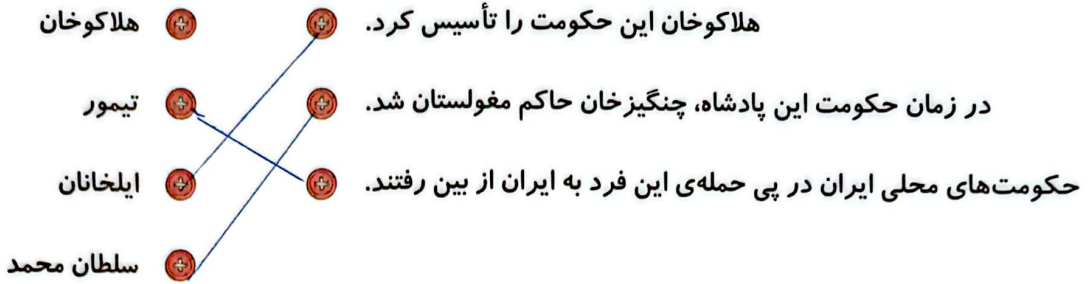
آشنایی با چگونگی ورود ترکان به ایران

توانایی بیان ویژگی‌های سلسله‌های غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان

توانایی شناخت علل رونق دانش، هنر و معماری در زمان ترکان

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف: مغول‌ها بسیاری از کتابخانه‌ها را سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند.

ب: در زمان غزنویان سرزمینی به نام مغولستان در شرق ایران و شمال چین وجود داشت.

پ: پس از مرگ چنگیزخان، فرزندان او تصمیم گرفتند ایران را آباد کنند.

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف: پس از ..... سال از حمله‌ی چنگیز، هلاکوخان به ایران حمله کرد.

ب: حاکم شهر .....، غایر خان نام داشت.

پ: هلاکوخان پس از فتح ایران ... را پایتخت خود قرار داد.

۴ تیمور که بود و چه کرد؟

تیمور که در حدود ۱۳۶۰ سال پس از هلاکوخان و چنگیز در تورانست در تبریز بر ما در این شهر

حاکم شد. او با سپاهیانش به ایران حمله کرد و در پی این حمله حکومت‌های محلی ایران از بین رفت
او صید بار به ایران هجوم آورد و سراسر ایران و اطراف را ویران کرد
حمله‌ی مغول به ایران چه تأثیری بر زندگی مردم داشت؟

حمله مغول به ایران از و حمله‌ی چین و دیگران به ایران حمله‌ها در تاریخ ایران بوده است
مغول‌ها بسیاری از کتابخانه‌ها را سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند

۶ حکومت ایلخانان چگونه تأسیس شد؟

هلاکوخان پس از فتح ایران ... را پایتخت خود قرار داد و حکومتی را تأسیس کرد

که به حکومت ایلخانان شهرت یافت.

۷ چرا جنگیز خان به ایران حمله کرد؟
 سپهرخان، سردار ستمین ما هراي گشته شدن بازرگانان توسط سپهرخان حاکم اترار، از سلطان
 محمد خواست که سپهرخان را به او کویله دهد اما سلطان محمد از این کار خودداری نکرد. داین پادشاه
 برای شکرکشی به ایران شد

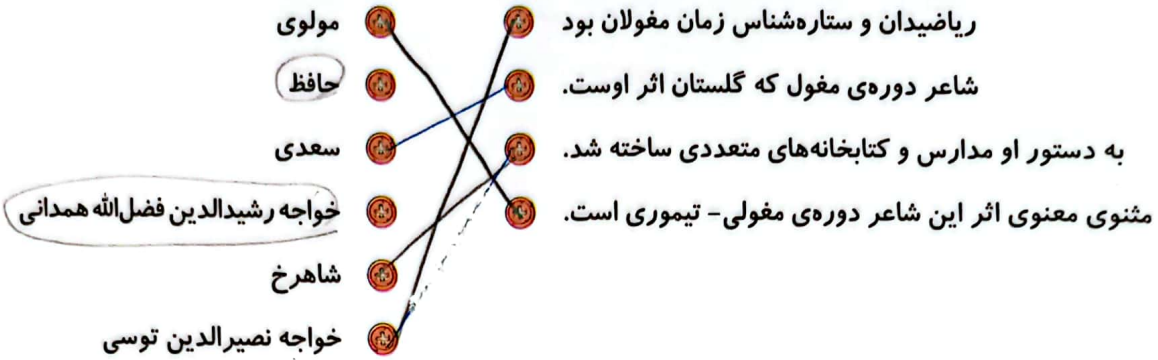
خودارزیابی

نیاز به تلاش	قابل قبول	خوب	خیلی خوب	
☐	☐	☐	☐	توانایی بیان چگونگی تشکیل حکومت مغولان
☐	☐	☐	☐	توانایی بیان تأثیرات حمله مغولان به ایران
☐	☐	☐	☐	توانایی نام بردن حاکمان مغول
☐	☐	☐	☐	توانایی بیان چگونگی تشکیل حکومت ایلخانان

فعالیت عملکردی

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف: آرامگاه عطار در شیراز قرار دارد.

ب: شاهرخ پسر تیمور همانند پدرش مردی نیکوکار بود.

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف: به همت خواجه نصیرالدین توسی، رصدخانه‌ی ..... برای ..... تأسیس شد. ^{۱۲۵} ص

ب: مسجد ..... بوجهرت ..... در مشهد از بناهایی است که به همت همسر شاهرخ ساخته شد. ^{۱۲۶} ص

پ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی از وزیران دانشمند دوره‌ی ..... بود. ^{۱۲۵} ص

ت: خواجه نصیرالدین توسی از مشاوران ..... بود.

۴ با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: آرامگاه کدامیک از شاعران در نیشابور است؟

حافظ (۱) عطار (۲) ✓ مولوی (۳) سعدی (۴)

ب: مثنوی معنوی اثر کدام شاعر دوره‌ی مغول است؟

حافظ (۱) سعدی (۲) عطار (۳) مولوی (۴) ✓

۵ وزیران ایرانی در زمان مغولان چه وظایفی برعهده داشتند؟ ^{۱۲۵} ص

آن‌ها ساسی می‌بردند. مغولان راه‌های و صیانت کرده و راه رسم کشوری را بر آنها
بیاوردند.

۶ جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور چگونه مسلمان شدند؟
 آشنایی از آشنایی با مردم ایران تحت تأثیر معاشرت و آداب مردم ایرانی در تبریز

۷ شاهرخ گنجی و چه کرد؟
 شاهرخ پسر تیمور صفای بدیش دردی بود نیکو کار بود و سخن می کرد هر جا را که بدیش و سران
 کرده بود آباد کند و دستور داد مدارس و کتابخانه های بسازد

۸ نام همسر شاهرخ چه بود و چه کرد؟
 گوهرشاد می گوهرشاد در مشهدت حیات اوست

خودارزیابی

خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیاز به تلاش
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- آشنایی با تأثیر ایرانیان بر جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور
- شناخت شخصیت های بزرگ ایران در دوره ی مغول و تیموری
- توانایی بیان با خدمات جانشینان نیکوکار مغولها

فعالیت عملکردی

جدول زیر را کامل کنید.

اشخاص دوره ی مغولی - تیموری	اقدامات و یا آثار
خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی	
	تأسیس رصدخانه ی مراغه
شاهرخ	
گوهرشاد	
	کتاب مثنوی معنوی
حافظ	
	کتاب گلستان